

Nordamerika og i Frankrig mod Slutningen af det attende Aarhundrede, dog uden nævneværdig Tilslutning, ikke engang fra Kvinderne selv, saa man kan med en vis Ret sige, at »det attende Aarhundredes Kvindespørgsmaal blev i Hovedsagen rejst udefra, fra oven«, men udover dette havde Kvindespørgsmaalet hverken politisk eller socialøkonomisk lige til Midten af det 19. Aarhundrede ingen Eksistens i Offentlighedens Bevidsthed til Trods for, at den store Forskydning af Hjemmeproduktionen over til Fabrikindustrien nødvendigvis maatte føre i Retning af Kvinders Erhvervsarbejde udenfor Hjemmet og dermed til Kravet om, at Mændenes hidtil privilegerede Arbejdsomraader aabnedes for Kvinderne.

Det hidtil hvilende socialøkonomiske Kvindespørgsmaal kaldes for første Gang til Live den Gang Kvinder som *Ilia Fibiger, Natalie Zahle, Pauline Worm* drager de naturlige Konsekvenser af »Hjemmets Opløsning, som Produktionsenhed« og kræver nye Erhvervsveje aabnede for Kvinden i Sygepleje og Lærervirksomhed, og det er Kvindebevægelsens første Organ her i Landet: Dansk Kvindesamfund, stiftet 1871 — ikke med Ligeberettigelsestanken men med Kvindens økonomiske Selvstændighed som Formaal — der bryder de nye Baner for Kvinderne paa snart sagt ethvert Omraade ved sin Handelsskole, sin Kunstindustri-skole og sine Understøttelser til de første kvindelige Haandværkere og

Akademikere, for blot at nævne de vigtigste Foretagender.

Det var D. K., som lod foretage de første skematiske Undersøgelser herhjemme af de kvindelige Arbejders Kaar og som Resultat af disse Undersøgelser oprettede den første Fagskole for Syersker, og det var en Kvinde, nu afdøde Fru Johanne Meyer, som hjalp de kvindelige Arbejdere med at danne deres første faglige Organisationer. Nej, Kvindespørgsmaalet i det nittende og tyvende Aarhundrede er ikke mindre end Arbejderspørgsmaalet rejst indefra af Kvinderne selv. —

Vi kunde ogsaa have Lyst til at dvæle ved Forfatterens aabenbare omvendt kun flygtig henkastede Misbilligelse af D. K.s Protest mod Nat-arbejdsforbudet for Kvinder, som forøvrig ikke var D. K.s alene, men fremkom med Tilslutning af det store kvindelige Arbejderforbund og de kvindelige Trykkeriarbejders Fagforening, men det vil ikke være Stedet her; vi vil blot anbefale Hr. Helge Smith at læse Beretningen fra det 2det nordiske Kvindesagsmøde, som D. K. lod afholde i Sommeren 1914; deri findes en lang og interessant Diskussion om dette Spørgsmaal, hvori det belyses fra Sider, som Hr. Smith maaske ikke har tænkt paa.

Og saa yender vi efter denne temmelig lange Afstikker tilbage til vor Anmeldelse, som til Trods for disse specielle Indvendinger kun kan forme sig som en varm Anbefaling til vore Læsere om at anskaffe sig og

studere denne Bog, som de kan lære meget af, og dertil paa en behagelig og let tilgængelig Maade.

Vi kunde tænke os, at flere af D. K.s Kredse kunde faa Lyst til efter at have læst den at oprette sociale Kursus med denne Bog som Lærebog. Den er jo allerede prøvet ved lignende Kursus for Ungdommen.

*I. Scherning Sørensen: Naar Jorden erobres. — 165 Sider. — Steen Hasselbalchs Forlag.*

En køn, stilfærdig Fortælling om, hvordan Livet leves oppe ved Limfjords Bredder. Som en smuk Ouverture til Bogen virker den stemningsfulde Beskrivelse af Limfjordsnaturen, og Forfatterens Evne til malende Naturbeskrivelser svigter ikke noget Sted. Grundtonen i Fortællingen er Troen paa Glæden over Arbejdet som den bærende Kraft i Livet. I et livligt, undertiden meget kraftigt, til andre Tider uendelig rørende Sprog, skildrer Forfatteren forskellige Mennesketyper oppe fra denne Egn i deres Kamp for at vinde Lykken. En søger den gennem Rigdom, en gennem Religionen og en tredje gennem Arbejdet. Denne sidste, som er Bogens Hovedperson, higer allerede i sin Barndom i Fantasia frem mod en højere Stilling i Samfundet, end hans fattige Hjem lover ham. Gennem ihærdigt Arbejde og i Kraft af Troen paa sin Evne til at være »sin egen Lykkes Smed«, skaber han sig et lykkeligt Hjem, gode Kaar og en Førerstilling baade i materiel og aandelig Retning paa sin Hjemegn, indtil han ved en voldsom Død rives bort, netop som han staar midt i sin Virksomhed.

Forfatteren tegner sine Personer med saa mange karakteristiske Smaatræk af deres Væsen og Væren, at man ser dem for sig, og det er interessant at læse om disse jævne Mennesker, der er præget af den Natur, de lever i. Hvem der har Kendskab til Befolkningen paa disse Egne, vil sikkert mere sig over at genkende den drastiske og tillige barnlige Maade med en Understrøm af Lune, som disse Bønder udtrykker sig paa. Smukkest er maaske Samtalerne mellem Moder og Barn og Scenerne mellem Børnene indbyrdes. Her viser Forfatteren sig i Besiddelse af en fin Iagttagelse og Forstaaelse.

Som Begynderbog røber denne Fortælling absolut Talent hos Forfatteren og berettiger det læsende Publikum til at vente mere fra samme Haand.

C. H.

Det, som kendetegnede denne Finanslovsbehandling i Sammenligning med alle foregaaende var den nidkære Beredthed fra alle Sider til at raabe Vagt i Gevær ved den mindste Antydning af Tilbøjelighed til at overskride Borgfredens Grænser.

Ikke destomindre kom der midt i en af Talerne et Lursted, som fik samtlige Lytteposter til at spidse Øren. Det ærede Medlem fra Københavns 5te kastede sig pludselig over den uskyldige Valglov og foreslog, at man skulde aflive den, inden den fik Lov til at træde ud i Livet.

Næppe var Ordene udtalte, før det ærede Medlem fra Københavns 1ste sprang op og figurlig talt kastede sig om Halsen paa Forslagsstilleren af Henrykkelse, og var ikke det ærede Medlem fra Assens, ileet til og havde reddet den værgeløse ud af disse Røverhænder med Trudsel om Borg-

fredens Sprængning, da er der al Grund til at tro, at man for Alvor var skredet til at omkalfaltre Valgloven uden Kvindernes Medvirkning. Ganske vist kan vi ingen varme Følelser nære for denne i Bund og Grund konservative Valglov, som saa iøjnefaldende værner om de bestaaende politiske Institutioner og med nidkær Gammelmandsfrygt stabler Hindringer op for alle Forsøg paa Nydannelser, men da vi nærer en begrundet Tvivl om, at de Ændringer, de forskellige Partier kunde ønske indførte, vil gaa i den Retning, vi ønsker, slutter vi os ganske til det ærede Medlem fra Assens og siger med ham: „Vil I la' Barne i Fred, til det første Rigsdagsvalg er ovre!“

